Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Arbaʿah ha-ṭurim

Ṭur Even ha-ʿezer - hu ha-ṭur ha-4. me-arbaʿah ha-ṭurim

Yaʿaḳov ben Asher
רשא בב בקעי

Ṿin, 5573 = 1813

חל

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-8679

Visual Library

אחר אומר קדשתיה שניהם נותנים לה גט ואם רצו אחד נותן גט ואח"כ נוטל בא אחר וכנסה ואח"כ בא אחר ואמר אני קדשתי' אינו נאמן לאוסרה עליו האשה שאמר קדשתי את עצמי ואני יודע למי ובא אחר ואמר אני קדשתיך נאמן ליתן לה גט להתיר לעלמ' אבל לא (יז) לכונס האב שאומ' על בתו בעוד קטנ' אז נער קדשתי' וגירשתי' נאמן לפוסלה לכהונ' אבל לאחר שבגר אמר קדשתיה וגירשתיה כשהיתה קטנה אינו נאמן:

לח המקדש

על תנאי אם נתקיים התנאי מקודש ואם לא נתקיים התנאי אינה מקודשת בין שהיה התנאי מהאיש או מהאשה נבלבד שיהא התנאי כהלכתו אבל אם אינו בהלכתו אינו כלום והקידושין קידושין אף ע"פי שלא נתקיים התנאי וכיצד הלכו התנאי צריך שיהיה כפול ותנאי קודם למעשה והן קודם ללאו ותנאי בדבר אחר ומעשה בדבר אח' ושיוכל לקיימו ע"י שליח כגון שאמר לה אם תתני לי מנה הרי את מקודשת לי בדינר זה ואם לא תתני לא תהי' מקודש' נתנה לו מנה מקודש' לא נתנה לו מנה אינ' מקודש' אבל אם אמ' לה הרי את מקודש' לי אם תתני לי מנ' ואם לא תתני לי מנה לא תהיה מקודש' אינו תנאי כיון שהקדים המעש' דהיינו הרי את מקודשת קודם לתנאי אע"פ שלא נתן הקידושין לידה עד שהשלים כל תנאו ומלשון הרמ"בם יראה שאם השלים כל תנאו קודם

לח (א) ומפו' כל הנע פנינ הרי"ף מי מלחמו ע"ח דף הקנ"ח דיה"ל בלא ענינו הן קודם נלמו גנינון זקודמין:

וסתקן ומחר טעם אמר לפי' הוה כאין נאמן דכאן דלא אמ' ע"ד תוך כדי דיבור מסמע ודאי שליגו מכיר תתנו ולפי' לא פירש מיד ע"ג שהשם שתמרה קדשתי את עצמי ואיני יודעת למי ובא אחר ואמר אני קדשתיך נאמן ליתן גט להתירה לעצמה אבל לא לכונסה שם ומודה ר' אשי בהומרת בתקדשתי ואיני יודעת למי בתקדשתי ובא אחר ואמר אני קדשתי' שלין נאמן לכנוס ובבריתא יש"ב טעמא מפני שמתשם עליו כלומ' דלא דמי לאב שאמר קדשתי את בתי ואיני יודע למי ובא אח' ואמר אני קדשתי' נאמן אף לכנוס דשת' מידתת דאב ודאי לא יתפס עליו אבל בני אדם שאמר קדשתי את עצמי ואיני יודע' למי נ"ל דודע סוף שתפס עליו. ותתרלים בו ותקרים את כל הבא לומר עוד אני סוף ובתב הרמ"בם בפ"ט נאמן נ"ל נט ויהי' מוחר' לכל אדם חוץ ממנו אבל אינו נאמן לכנוס שמא ילדו תקנו וסיה תרגיל לי כדי לסתיר' וכת"ם הכוונ' שאע"פ שבשניהם אינו מתקיים אותם בפנים וסיה עוחרת לכל אדם אסורים סיה לזה לפי שאם סיתה עוחרת לו אחר הנט יש לחוש לקולי' וכן עיקר וכתב הרמ"בם שאע"פ שאמרו אינו נאמן לכנוס נראין הדברי' שאם כנסה אין עוליין אותה עידו ונן הספק אחת בלא נאסר עליו ולסולין מתחתין אל קוליתי' כל"ל עכ"ל ונם הר"ן כ"כ בשם הר"שבא ' שאם אמר על בתו בעודה קטנה אז ונגרת קדשתי' ונגרשתי' נאמן לפסל לכהונה אבל אם לא אמר שבגרה אמר קדשתי' ונגרשתי' בשביל קטנה אינו נאמן אמר קדשתי' (דסד) וכ"כ הר"ן דבי אמרי' דקדשתיה ונגרשתיה נאמן דוקא בתוך כדי דיבור אבל היכא בשומזקה מ"ה על פיו אינו נאמן לומר לאחר זמן נגרשתי' דלא שייכיה דאמרה בגרושי' ' ונם ר"י כתב שם תומרים כן אבל מדברי תשובת הרא"ש שאם אחר בשמוע לה מעמע הכי ודע דמסיי' בעתיי בשיה קטנה בין שהיה גדולה אינו נאמן ובמת"מ ר"ש ומ"ש קיבה אמר רב אשי דיש דאמר' שיעני בדר' שנא אמר הר הר דאמר מנין לאחד שנאמן לאסור לה בתו מן התור' שנא' לה בתי נתתי לאיש הזה בנשואין שיעמה דאמרה בשמיים לא שיעמיה דאמרה ופרש"י בנשואין שיעמה דאמרה בשמיים לא שיעמיה דאמרה אם נער הוא קטנה אבל בבוגרת לא משתעי קרא דעדות בתי שילבך לא מסיתן בגד ומנגדלה אבל בבגרה לא שיעמיה דאמר' כגון ומ"ש לפי' שיעמיה כי אמר בשבי' מנו דאי בעי אמר קדשתי' ובעי' לפסול לה דמיפסלא מני מבסולה ומקדומה ומשיגון בסבי דבא בנשואין שיעמיה דאמרה לאו קושיא היא דבקושי ביאת איסור לא אסבתן דבאי' וחמ"כ קדשה לאחר ואמר קדוני דאמון בפסולי עדות דאוריתא ואינם כגון נאמן מעוה דבשה אחר בשר בתיר ואיה מסיה דבקודות סיה איתתא וכו' וא"ת הרי בקוף ניטין דבעידנא דסוס קלא לא סוס אמתלאה לאו כל כמיגר דמתמזקה לאמתלאה י"ל דהתם יש מעלמא ולא סוליא

- סוא סקול עד כאן לשונו:

לח המקדש

ע"ת אם נתקיים התנאי מקודשת ואם לא נתקיים התנאי אינה מקודשת בין שהיה התנאי מהאיש או מהאשה ובלבד שיהא התנאי כהלכתו אבל אם אינו כהלכתו אינו כלום והקידושין קידושין אע"פ שלא נתקיים התנאי וכיצד הלכו התנאי צריך שיהיה כפול ותנאי קודם למעשה והן קודם ללאו ותנאי בדבר אחר ומעשה בדבר אח' ושיוכל לקיימו ע"י שליח כגון שאמר לה אם תתני לי מנה הרי את מקודשת לי בדינר זה ואם לא תתני לא תהי' מקודש' נתנה לו מנה מקודש' לא נתנה לו מנה אינ' מקודש' אבל אם אמ' לה הרי את מקודש' לי אם תתני לי מנ' ואם לא תתני לי מנה לא תהיה מקודש' אינו תנאי כיון שהקדים המעש' דהיינו הרי את מקודשת קודם לתנאי אע"פ שלא נתן הקידושין לידה עד שהשלים כל תנאו

דבר' אחר כסבית סוגיית דם' מי שאחזו ו"ל דסבי' סוגיא לא קיימ' ולין טעם סברתא אלא כדבר אסי דעביד אוקמתא אחריתי אתם זכו דעת רבי' עוד הקנו עליו שלין תנאי בדבר שאי אפשר לקיימו ע"י שליח ומשו' כך אין תנאי בחלילה כדאית' ביבמו' ולין זו קושיא לפי שבבר ביאר רבי' ס"ל מהלכו' חלילה דין בחלילה סביא בסרס אע"פ שלא נתקיי' אתנאי ובכאן לא כת' אלא בדברי' שיש בסם תנאי מה הן דברי' שצריך לסיות בתנאי כדי שיועיל עכ"ל וכר' אם אם' מי שאחזו כת' שצריך שיש' תנאי בדבר ח' ומעשה בדבר אחר ולין כן דעת הרמ"בם שרי בסקה בפ"ח מה' גרושין ס"ג גיטיך ע"מ שאייר שני הרי זה גט ואתן: ומ"ש רבי' כגון שם ל' אם תתני לי מנה הרי את מקודשת לי בדינר זה נתנה לו מנה מקודשת לא נתן' ל' מנה תיכה מקודש' אלא' דתנאי זה הוא בהלכתו אבל אם א"ל הרי את מקודש' לי אם תתני לי מנה וכו' אינו תנאי כיון שהקדים המעשה' לתנאי' דאע"פ שלא נתנה לו היה מקודש' אתנאי' כלו' בכלי' ומ"ש בשם הרמ"בם הוא בפ"ו מה' גירושין וכתב עליו רבי' ל"ב דמילתא דפשיטא היא וכו' כלומר וא"כ לא היה צריך שיהיו חכמים ולריכו שיהיה תנאי קודם למעשה כיון דמילתא דפשיטא היא שאם קדם המעשה בחם אין התנאי שהתנה אח"כ כלו' - ואין זה כלו' דכיון דנמר דברי הקדושי' הוא התנאי שהרי הוא אי אפשר אלא אם כן יהיה בדבר הקדושי' קודם שיהיה לו בכן אם אינו תנאי כך וכך אע"פ שנתן לה הקדושין קודם שיהיה התנאי מ"מ כיון דדברים אחרים הם בלי הפסק לאם דברין אסיפה סעיף וס"ל למימר דלא הנו הקדושין אלא על אותו תנאי אי לאו דנמרי' מתנאי בני נד שצריך שיהיה תנאי קודם למעשה ולישנא דהרמ"בם הכי דייק שבתב אם א"ל הרי את מקודשת לי בדינר זה ונתן הדינר בידה והשלים התנאי ואמר אם תתני לי ק"ק זוז תהי מקודשת וכו' הרי התנאי בטל ומדבתיב השלים התנאי ומשמע כמו שבתבתי דתנאי לאו מילתא בחני בעשה אלא תשלום דברין הראשונים וא"ם כתב על לשון הרמ"בם ז"ל לשון הפסקה בדין מעשה קודם לתנאי כך הוא הנ"ל אם מעשה בתחלתו תנאו בטל ומי' רבי' בם מבואר שהוא מפר' שם בו מעשה שהקדים ועשה המעשה בטועה ואח"כ התקי' תנאו אבל אם לא עשה המעשה' אע"פ שהקדימו באמיר' הרי התנאי קיים וכנון שאמר הרי את מקודשת אם תתני לי ק"ק זוז ואם לאו תהי מקודש' ואח"כ נתן הקידושין לידה הרי תנאו קיים ואע"פ שלא הזכיר הדינר זה בדיבור כן בלשה אמ"ם כאן מפני שהקדים המעשה ונתן בידה ונשאעה ס"ת לא זו הדרך אלא אפי' אמר הכל קודם למעשה ואמר כך נתן הדינר הרי התנאי בטל מהוא דאמי לתנאי בני נד וכני דאודן שאמרו אם לא יעברו הסיינו תנאי והדר ונתתם הסיינו מעשה ע"כ. וכן פירשו הדברי בתוספות וכן פיר' הרמ"בן דרך פשיטות ולשון המגיות והגמ' בכמה מקומות הינו מדוקדק לפי דעתה וזה נראה שהבריחו הדינו לפרש מה שפי' ודין זה נ"ע עכ"ל וז"ל הר"ן בפר' אלו' לחבירו ואם תאמר ותהכן בפרק מי שאחזו כתבו ותנו נט לאשתי אם לא בתתי אכתן ועד י"ב חדש ושא שכא דהכל תנאי מהני היא לפי שאינו נעשה שנוהו אלא בשם שבר מתוך דברין ומ"מ נ"ל לומ' דשא דתנן בתתם הרי זה גיטיך אם לא בתתי ומרבו' עלים וניחום שמא בא דאלמתא התנאי קיים שהמעשה שנעשה אלא בדקדוק וכן הרבה כיולא בזה דאי לא הוה ליה מעשה בתחלתו ותנאו בטל אלא הרמ"בם כתב בפ"ו מה' גרושין ס"ג ומ"ש אבל אם א"ל הרי את מקודש' בדינר זה ונתן הדינ' בידה והשלים התנאי וכו' וכל' מדברין דלא מיקרי מעשה קודם לתנאי אח"כ נעשה המעשה תחלה ולדברי המגיות שנוהגין בדקדוק אלא דלא כסיר' דא"ס הכי אמרי' בפ' מי שאחזו נבי הקנתא דמגוה' בגיטא דא"מ ולימא לא יהא נט אם לא מתי בעי' תנאי קוד' למעשה דאפי' אמר אבי כל אלא נתן הנט לא הוי מעשה קוד' לתנאי דכבר הסינו עליו הרמב"ד

ר"מ

(יז) ובי' הרי"ן פ' האומר דקתני"ל ע"א ותוסי' אם מה ומעיר מסות מרכבה נאמן:

לח (א) ומפו' כל הנע פנינ הרי"ף מי מלחמו ע"ח דף הקנ"ח דיה"ל בלא ענינו הן קודם נלמו גנינון זקודמין:

קיר שנתן ליד הקידושין דהוי תנאי שכתב אבל אם אמר לה הרי את מקודשת לי בדינר זה ונתן הדינר לידה והשלים ואמר אם תחני לי מנה הרי את מקודש לי ואם לא תתני לא תהיה מקודש הרי התנאי בטל מפני שהקרים המעשה ונתן בידה ואח"כ התנה אע"פי שהכל היה בתוך כדי דיבור הרי זו מקודשת מיד ואינ' צריכ' ליתן לו כלום ולא נהירא דמילתא דפשיטא היא שאם נתן בידה בלא תנאי שהיא מקודשת בלא תנאי וכן אם לא כפל אלא אמר אם תתני לי מנה תהיה מקודשת ולא כפל או שלא התנה בדבר אחר לא אמר אם הדינר שאני מקדשך בו שלי תהיה מקודשת ואם לאו לא תהיה מקודשת או שהקרים הלאו (ג) שאמר אם לא תתני לי מנה לא תהיה מקודשת ואם תתני לי תהי' מקודש' בכל אילו לא הוי תנאי והקדושין חלין אף ע"פ שלא יתקיים התנאי וכן תנאי שאי אפשר לקיימו בגון אם תעלה לרקיע או תעבו הים ברגליך תהיה מקודשת לי ואם לאו לא תהיה מקודש' אינו תנאי שלא כיון לא להפלינה בדברי אבל אם התנה על דבר שאפשר לקיימו אע"פ שהתורה אוסרתו הוי תנאי כגון אם תאכל חזיר או חלב תהיה מקודשת לי בדינר זה ואם לאו לא תהיה מקודש' אם לא אכלה אינה מקודש' שאפשר לה שתאכל ותלקה ואין כאן מתנה על מה שכתב בתורה שהרי אפשר לה שלא תאכל ולא תתקר' התנה עמה בשעת קידושין ע"מ שתבעל לאבא הוי כמו שתעלה לרקיע ותנאו בטל שאינו בידה שיכא אביו על הערוה ונמצא מתנה במה שאין בידי' לקיימו אבל אם התנה עליה שיתן לו פלוני חצרו או שישיא בתו לבנו וכיוצא בזה תנאו קיים שהרי בידה לקיימו ותתן לפלו' ממון הרבה עד שיתן לו פלוני חצרו או ישיא בתו לבנו כתב הרמב"ם כל האומ' מעכשיו אינו צרי' לכפו' תנאו ולא להקרי' התנאי למעש' אלא אף על פי שהקרי' המעשה התנאי קיים אבל צריך להתנו' בדבר שאפשר לקיימו וכל האומר על מנת כאו' מעכשיו דמי ואין צרי' לכופלו ולא להקדימו למעש' ור"ח כתב דאפילו במעכשיו ובעל מנת לא הוי תנאי עד שיהיה בו כל דיני התנאי ולזה הסכים א"א הרא"ש (ד) וי"א דלא בעי תנאי כפול ולא שאר דיני תנאים אלא

אמר ר"ל בסנהדרין עכ"ל: ומ"ש וכן אם לא כפל אלא אמר תתני לי הסיס מקודש' ולא כפל לו אלא התנה אמר תתני לי הסיס בדבר אחר וכולו מו מסקדים אלאו אמר לה הרי את מקודשת לי בדינר זה אבל אם לא אמר לה הרי את מקודשת לי אם לא תתני לי מנה הרי את מקודש' אלא אם אמר לה הרי את מקודשת לי בדינר זה ונתן הדינר לידה והשלים ואמר אם תחני לי מנה הרי את מקודש לי ואם לא תתני לא תהיה מקודש' הרי התנאי בטל מפני שהקרים המעשה ונתן בידה ואח"כ התנה אע"פי שהכל היה בתוך כדי דיבור הרי זו מקודשת מיד ואינ' צריכ' ליתן לו כלום ולא נהירא דמילתא דפשיטא היא שאם נתן בידה בלא תנאי שהיא מקודשת בלא תנאי וכן אם לא כפל אלא אמר אם תתני לי מנה תהיה מקודשת ולא כפל או שלא התנה בדבר אחר לא אמר אם הדינר שאני מקדשך בו שלי תהיה מקודשת ואם לאו לא תהיה מקודשת או שהקרים הלאו (ג) שאמר אם לא תתני לי מנה לא תהיה מקודשת ואם תתני לי תהי' מקודש' בכל אילו לא הוי תנאי והקדושין חלין אף ע"פ שלא יתקיים התנאי וכן תנאי שאי אפשר לקיימו בגון אם תעלה לרקיע או תעבו הים ברגליך תהיה מקודשת לי ואם לאו לא תהיה מקודש' אינו תנאי שלא כיון לא להפלינה בדברי אבל אם התנה על דבר שאפשר לקיימו אע"פ שהתורה אוסרתו הוי תנאי כגון אם תאכל חזיר או חלב תהיה מקודשת לי בדינר זה ואם לאו לא תהיה מקודש' אם לא אכלה אינה מקודש' שאפשר לה שתאכל ותלקה ואין כאן מתנה על מה שכתב בתורה שהרי אפשר לה שלא תאכל ולא תתקר' התנה עמה בשעת קידושין ע"מ שתבעל לאבא הוי כמו שתעלה לרקיע ותנאו בטל שאינו בידה שיכא אביו על הערוה ונמצא מתנה במה שאין בידי' לקיימו אבל אם התנה עליה שיתן לו פלוני חצרו או שישיא בתו לבנו וכיוצא בזה תנאו קיים שהרי בידה לקיימו ותתן לפלו' ממון הרבה עד שיתן לו פלוני חצרו או ישיא בתו לבנו כתב הרמב"ם כל האומ' מעכשיו אינו צרי' לכפו' תנאו ולא להקרי' התנאי למעש' אלא אף על פי שהקרי' המעשה התנאי קיים אבל צריך להתנו' בדבר שאפשר לקיימו על מנת כאו' מעכשיו דמי ואין צרי' לכופלו ולא להקדימו למעש' ור"ח כתב דאפילו במעכשיו ובעל מנת לא הוי תנאי עד שיהיה בו כל דיני התנאי ולזה הסכים א"א הרא"ש (ד) וי"א דלא בעי תנאי כפול ולא שאר דיני תנאים

לחומר' דסכי חזיק דמחקק ממונא גבינין כדאיתא בפ' מי שמתו וקי"ל כוותי' בתנאי קודם למעש' דקתם נמסר' סיא בפ' הטומני' וכן נמי קי"ל ביסא אסבר לקיי' כתעשה ע"י פלוגתא: וע"פ רבינו בפסק הרא"ש דבר"מ בסמכירו תנאי בין באיסור בין במנון לריך כל דיני התנאי כ"כ בפ"ו ד"כ"כ בתשו' כלל פ"ח כתב' רבי' בעור ח"מ סימן רנ"ח: ועשה הדבר למה שנו לומדים תתנאי בני גד ובני לחונן בת' הר"מ בתשו' וכתבתיים בכוף סי' זה: כתב רבי' ירו' אם לא כפל וחוא בעין שבעבור שלא כפל י יסיו קידושיו בטלים בתנו' סתו' לא סיסיו בטלים לגמרי אלא מקודש' מספק וכ"כ הרא"ש בפר' (ב) י"ב על סס"ל דאמר רבא אחרוב זה נתון לך (ס): חילוקי דיני בתנאי בתבאלו יפה בדיני ניטין ומעשה תלמוד לדיני קדושין: **התנה** בשע' הקדושין שלא יסא עליו לא אחר ולא בסות תנאו קיים וכו' אבל אם בתנה שלא יתחייב בעונתה תנאו בטל וחייב בם בריתה בפ' אע"פ ובפ' שאסר סתו' לאחר שלא יתקדש לי על מנת שאין לך עלי אחר בסות ועונה ס"ז מקודש' ותנאו בטל דר"מ ר"י אומר בדבר שבמנון תנאו קיים ופרס"י דבר' שבמנון אחר ובסות ידוע הבלכ' כר' יסוד' ובתבאם סרי אם מקודש' לאחרו ומי' לאחרו בשבמנון בריתן למחילה תנאו קיים אבל עוב' דלעולם דנופא לא אתיבי למחילה (ו): **נתן** לה פרוטה וא"ל ע"מ שאתן לך מנה שאתקדשי לי כשיתקיי' אתנאי יחולו הקדושין לעפרע וכו' בפ' סתו' לאחרו תכן סתו' לאחר סרי אם מקודש' לי על מנת שאתן לך ק"ק זוז ס"ז מקודשת ויתן ופרס"ר סרי אם מקודש' לי בבבוש' זו על מנת שאתן לך ק"ק זוז ובנמ' אומר רב סוכ' אמר ושות יתן רב יסודס אמר לבסיתן רב סוכא אמר ושות יתן תנאס סוא מקוי' תנאים ומזיל רב יסוד' אמ' לבסיתן לבי יסי' סוו קדוש' מאי ביניסו אינ' בסבסר ידס וקבלס קדושין מאחר לרב סוגא לא סוו קדוש' ומפ' בגמ' טעמא דרב סוכא מסו דבל אסו' ע"מ בתו' מעכשיו דמי ופסקו הפוסקי' כותיס: ומ"ס ואם א"ל ע"מ שאתן לך מנה תוך ל' יום אם נתן לה בתוך ל' יום הוי קדושין לאסר לה תוך ל' יום אינ' מקודשת אם בעבסה: וכתב ר"י בשם הר"מ הגרבוני אם אם קדם אחר תוך ל' יום מקודש' ואינה מקודשת עד ל' יום וכי שלמי ל' יום אם לא קיים ראשון תנאו מקוני מקדוי קדוש' ונמרי מקדוי בתרא ואינה לריכה נט מראשון ואם קיים ראשון תנאו אינה לריכה נט מסני ע"כ (וע"ל סי' מ'): ומ"ש ואם א"ל ע"ל מנת אלא אמ' אם אתן לך מנה תוך ל' יום תהא מקודשת לי בדינר זה אין קדושין אלא מעשה שנתנו לה לפי אם קדם אחר קודם שיתקיים התנאי מקודם לפני זה פשוט דע"כ לא אמ' רב סוגא וסוא יתן אלא בתוא ע"ל מנת דהוי בעבעכשיו אבל בסאינו תוא ע"ל מנת שיתן: א"ל תהא מקודשת לי ע"מ שירצ' אבא לבא אחר מקודש' ואם לאו אינה מקודש' אם אחר קודם שיתקיים התנאי מקודש' לפני (ד' סנ) תכן ע"מ שירצ' אבא לבא אחר מקודש' ואם לאו אינה מקודש' מת אחר ה"ז

(ג) ג"ר"ם אחרי ס' מי שמחזר ע"א ד"ה תניל בתוי בפסקי מרבני הכסות ס"ג ד"ה תקנ"ו דוקא דבר מעשה לבי' שיתקי' בשבאלו אבל דבר הנגלה לת אלים נדונו לת אלים בולי מאי שיתקיים אם לא יתקיים אבאלו עכ"ל:

(ד) וכ' סר"ן ס' מי שמחזר ע"ב ד"ה מקנ"ח ובתי"ם ד"ה תכנ"ח ובתרבדבי אבן מחזר בשמרינו אם נדיני אבאלו ובתנו' אבאלו ובשיתן אבאלו בדיני ממון ובתנאי אבאלו בדיני אבאלו ובשיתן אבאלו בדיני אבאלו

אבן העזר לח

אלא באיסור כנון בקדושין וניטין אבל בממון הוי תנאי בלא כל
זה וא"א הר"אש ז"ל כת' דבכל מקו' שהזכירו תנאי בין באיסור בין
בממון צריך כל דיני ההנאי יכ"כ הרמ"בם התנה בשע' הקידושין
שלא יהא עליו שאר או כסות תנאו קיים ואינו מתחייב לה בהם
אבל אם התנה שלא יתחייב בעונתה (ו) תנאו בטל ומחייב בה נתן
לה פריטה ואמר לה ע"מ שאתן לך מנה התקדשי לי כשיתקיים
התנאי יחולו הקידושין למפרע אע"פ שלא אמר מעכשיו דכל
האומר ע"מ כאומר מעכשיו דמי ואם קבלה קידושין מאחר קודם
שנתקיים התנאי ואח"כ נתקיים אין קידושי השני כלום ואם אמ'
לה על מנת שאתן לך מנה תוך ל' יום אם נתן לה תוך שלשי' יום
הוו קדושין למפרע לא נתן לה תוך שלשים יום אינה מקודש' ואם
לא אמר לה על מנת א"א אמר אם אתן לך מנה תוך שלשים יום
תהא מקודשת לי בדינר זה אין הקידושין חלין אלא משע' שנתנו
לה לפיכך אם קדשה אחר קודם שיתקיים התנאי מקודשת לשני
אמ"לה תהא מקודש' לי על מנת שיצ' אבא ר"ל על מנ' שישתוק
אבא כשישמע לפיכך אם שמע ושתק חלו הקידושין מיד אפילו
אם אמר בתר הכי לא וכן אם מת ולא שמע מקודשת מיד אבל
אם מיחה כששמע אינה מקודשת אמר על מנת שלא ימרא אבא
אפילו שמע ושתק לו חלו הקידושין שאם ימרא אחר כך אינו
קידושין אבל אם אמר אין פעם אחת שוב אין יכול למחות ואם
מת ולא מיח' מקודשת אם מת הבן מלמדין את האב שימח' כדי
שלא תזקק ליבם והרמ"בם כתב בעל מנת שיצא אבא לא רצה
או שתק או מת קודם שמיעה אינה מקודשת וארוני אבי הר"אש
ז"ל כתב בספר ראשונה (י) ואם אמר על מנת שיאמר אין כתב
הרמ"ה מתי שיאמר אין מקודשת אפילו אמר תחילה לא הלכך
לעולם הוי ספק עד שימות האב ואם מת הבן אפילו אמר האב
אינו רוצה או חולצת או מתי יבמת אבל לא מיפטרא בלא חליצ'
דילמא הדר ואמר אין ומקיימא תנאה אמר לה תהא מקודשת לי
בפרוטה על מנת שאעשה עמך כפועל

מקודשת מת הבן מלמדין לה כאב שיאמר ליבי רוצה ובמנ' מתי ע"מ שיצא אבא
חילוקא עד דאמר אבא אין ימא מליעבד מת כאב כ"ז מקודש' וכאן לא אמר אין
אלא ע"מ שישתוק אבא אימא שיפא מת הבן מלמדין לה כאב שיאמר ליבי רוצה
מאתי וכאן שתיק אלא מ"ל ע"מ שלא ימחה אבא ריפא בחד טעמא מ"ל יכלי אין רב יוסף בר אמי
אמר לעולם חד טעמא הוא טעמא הוא ומתי על מנת שיצ' אבא ע"מ שלא ימח' אבא
ונעד ל' יום: ופרש"י מלמדין לה כאב כדי לעקור הקדושין למפרע ולא תזקק ליבם
ע"מ שישתוק כשישמע: דלמא כאב שתיק בשעת שמיעה מקודשת לא אלא שמיחה:
וכאן שתק ליה וחלו הקדושין אלא על מנת שלא ימחה אבא כך שיפא דקתני מלמדין
לה שיתוקא: ברישא בע"מ שישתוק אבא ע"מ שלא ימחה וכל כמה דמחי עקר ליה
אסרי לה קבע זמן למחאה דשיפא ליה לשתוקא בכאי דא"כ מתי אלא לא אלא
יש בידו למחות לעולם דאין כאן קדושין לעולם וע"כ ס"ק ע"מ שישתוק אבא שתק
כאב ס"ל מקודשת לה שתק אבא מיחה לאבא אבל אם אמר ליה מיפא מקודשת ואם
מת אבא עד שלא מיחה ס"ל מקודשת אבל כל ימי חייו אינם קדושין
וכת' כ"ה"ש אבא שלא ימחה אבא מת כאב אבא ימחה אבא
מי שיש: מאי דקתני מלמדין לה כאב שיתוק בשע' שמיע' מקודש' ואם
לא שתק אבא מיחה אבא אבל אם מת כאב אבא ימחה אבא
מקודשת אבל כל ימי חייו אינם קדושין אבל אם מת אבא אבא ימחה אבא
מקודשת אבל כל ימי חייו אינם קדושין
וכת' כ"ה"ש אבא שלא ימחה אבא מת כאב אבא ימחה אבא
מקודשת אבל כל ימי חייו אינם קדושין
אבל אם מת אבא אבא ימחה אבא

כפועל או שארבר עליך לשלטון אם יש ערים שעש׳ עמה כפועל ודבר עליה לשלטון מקודש׳ בוראי ואם אין ערים מקודש׳ ספק ובירשו התוספו׳ שכיון שדבר עליה לשלטון ועשה עמה כפועל מקודש׳ ואינה יכולה לומר למלאכה זו לא הייתי חפצה לדבר׳ הללו לא חפצתי ובתוספת׳ קתני אם דבר עליה בדרך המדברים מקודש׳ משמע שהדברים ידועי׳ הם שיש לו לדבר עליה בשאן ע״מ שארב׳ עליך לשלטון לא נתן לה כלום ואמ׳ לה התקדשי לי בשכר שארבר עליך לשלטון אינה מקודשת שישנה לשכירות מתחילה וער סוף והוה ליה מקדש במלוה ע״מ שיש לי מנה אם ידוע בערי׳ שיש לו מנה מקודשת בוראי ואם אין ידוע מקודשת מספק אפי׳ הוא או׳ אין בידי ע״מ שיש לי מנה ביד פלו׳ אם ידוע בערי׳ שיש לו מנה ביד פלו׳ מקודש׳ בוראי ואם אין ידוע מקודש׳ מספק אפי׳ אומר אותו פלו׳ אין לו בידי ע״מ שיאמר פלו׳ שיש לי מנה בידו אמר יש לו בידי מקודשת לא אמר יש לו בידי אינה מקודשת ע״מ שאראך מנה אינה מקודש׳ עד שיראנה מנה שלו ואם יש לו מאחרי׳ בעסקא אינה מקודש׳ וכת׳ הרמ״ה אפי׳ איכא סהרי דיכיל לאחזויי לה לא הוו קידושין עד דמחזי לה דלהכי אמר לה ע״מ שאראך ולא אמר לה ע״מ שיש לי דלא ניחא לה למסמ׳ אסהדי עד דמחזי לה ומכי מחזי לה איגלי מילת׳ דמעיקר׳ תפשי בה קדושין ויש לה קולא מצד אח׳ דאילו בע״מ שיש לי אם יש עדי׳ שיש לו בשעת קידושין מקודש׳ ודאי ואי לא הוו קידושין ספק דיש לו בשעת קידושין משמע ואילו בע״מ שאראך לדב׳ נמי משמע ואע״ג דמחזי לה ממציא׳ דאשכח או מתנה שניתן לו אח״כ הוו קידושין ומיהו לא הי״ש׳ דילמא אחזי לה בהר הכי למהוי ספק קידושין: ע״מ שאראך בית כור עפר אם ידוע שיש לו משלו מקודש׳ בוראי ואם אין ידוע הוו קדושין ספק היה לו בית כור עפר ויש בו סלעים גבוה׳ עשרה טפחי׳ אין נמדדין עכו״ו היו בקעים עמוקים׳ אם הם מלאים מים הרי הם כסלעים ואין נמדדין עכו״ו ואם אין מלאין מים נמדדין עכו״ו

כפועל. ע״מ שיש לי ביד פלוני אם ידוע שיש לו בעדים מקודשת בודאי וכו׳ אם במשנה (דף ס) ע״מ שיש לי ק״ק זוז הרי זו מקודש׳ ויש לו ודנמ׳ ומיהו אמאי יש לו ולא תניא חייבי׳ אמאי הא בקידושי ודאי הא בקידושי ספק וכתב הרמ״ה ואפי׳ הוא אמ׳ לו אין לי מקודשת מספק דחייבי׳ אמאי מחמרת ודולה לבטל הקדושין תוספת׳ ע״מ שיש לי ביד פלוני׳ אע״פ שאמר אין לו בידי מקודשת אמאי עכו״ו ביניסס על ענין שיאמר יש לו בידי אם אמר יש לו בידי מקודשת ואם לאו אינה מקודשת ה״ל הכר״ן ומיהו אמאי יש לו הכיון דקדש מחמלה אדעת׳ והכי דגלי׳ לבבר

TUR. Tom. IV.

אבל אם אמר אין פעם א׳ טוב אינו יכול לאחר מכוון אסרי כתב׳ בדברי הר״ן וס״ל בסתם ונם הרמ״ם כת׳ שיכול לאחות לעולם ופי׳ אמר אין בשע׳ שאמר ואע״פי שאח״כ כתב ואפי׳ אח״ל לאחר שאמר אין טוב אינו יכול לאחר כתב כן בדברי הר״ן כדי לסתמו׳ אפי׳ אח״ל כן אבל עיק׳ סברתו הוא מ״ש תחלה דאפי׳ אמר אין בשעה שמע יכול לאחר לעולם. ומ״ש ואם אח׳ ולא מיחה מקודשת אם אח׳ הכן מלמדין אח׳ שאב שיאמה וכו׳ פשוט הוא: ומ״ש בשם הרשב״ם כבר כתבתי מ״ש עניין הרמב״ן ז״ל: ומ״ש ואם אמר ע״מ שיאמ׳ אין כתב הרמ״ם מתי שיאמר אין מקודש׳ אפי׳ אמ׳ תחלה לא שילכך לעולם הוי ספק עד שיאמ׳ שאב כבר כתבתי כן בדברי הר״ן וס״ם ז״ל ומ״ש ואם אח׳ הכן אפי׳ אמ׳ שאב חיי דוסם אם מולל׳ אם מתיישבת אבל לא מיפשרא בלא תלוים וכו׳ פשוט הוא לדעת שאר מפרשי׳ און מהרמב״ם דשא כל שיכ׳ דאמר אין אפי׳ לאחר מיתת הכן מקודשת לעולם: עיין בדבי׳ יהו׳ בדיני׳ אלו כתב הרמב״ם ראחל שאלמנה אדכה בתה עם בן ראובן ושתחה שאלמנה לתת מעלה מנה ליד אלים שיבלרו הים וראובן אמר׳ לנדוניית הבת ועוד חייבו עצמה זה לזה בחנם ושאליבו אחרות ביד אלים שאם יתמן אום א׳ לקיי׳ מה שהתב׳ שיתן אלים ב׳ אפרי אחוב לאבי ובבשיו בא לראובן ונתן אבדרו אכיסה אלים זה אבתי׳ ועדיין לא הגיעה ראחל אמנה ליד האלים ואבי׳ יש לאלים לאחזי׳ אחרי אחוב לו וראחל נתעב׳ מעדין לא בילדו אלים ועד אחר מעיד בבילדו אלים ואחרים לאם לאיר׳ אלים ע״מ מעיד שבילדו אותו אלים אבל אינו זכר אם אותו אלים אחרים לאם ואבי׳ אי׳ מעמעולה לא אמנו ולא ידע שבילדו אותו באלים אבל ראובן הי׳ מבק׳ אמנו ולא אחר לו אחרים על הסכמ׳ ראחל וראובן בבדיקת האלים אדי כאן ב׳ עדים וכל שבלדו אם ילדה לראחל ראבי אמנה אדי אינה אחרי׳ אחרל כבר בורית אלא הבאים ואבא אחרים אחרי אינה מעמדת אלא בדרש וכל שאמרת אלא בדרש כאומר׳ אלא הבאים ואבא אחרים אבל מתוך אלמון שכתבת יש בו מקו׳ עיון אאם כתב׳ הלמון בדקדוק ואינה שכתב׳ אאם יאמן אום א׳ מאם לאון מיאון אמת׳ אמיאב׳ אחר אחרים לו אח׳ בקא׳ כמו עד אתי מאכת לעמו׳ אפני אמאני׳ לאמוע אם מתן יאמן אבים וכן בדברי חכמים אבל׳ אינשבת ולא בתבעת אינם אמאב׳ ולאיב׳ אם אלמון אאם בא בדקדוק אדוב אני לומר אדאל אמור׳ כל אלא תבעת ראובן באותו מנה לאבינו ליד אלים אבל אם תבעת ואינאם א״ר מיינת ובלבד אם אבבר׳ אם בבדיקת אאלים אם״ל לאבינו ליד אאלים. אן לדעת עם אאלים אם תראים בקבלת אנאנה ובאבבת׳ בדיקת אאלים אדי יש כאן ב׳ עדי׳ אבבר׳ בדיקתו עכ״ל ומפני שיש לנעוד מתנו׳ זו לענין הדוסין בכתבתים אם: א״ל תבא מקודש׳ לי בפרוטה ע״מ שאתעבד עמך כפועל לו אדבר עליך לאלטון וכו׳ לא נתן לה כלו׳ וא״ל אתקדשי לי בשכר אדבר עלי׳ לאלטון וכו׳ בא׳ האומר לחבירו (ד׳ סב) תנן הא׳ לאחרים הרי אתקדשי לי ע״מ שאדבר עליך לאלטון ואעבד עמך כפועל דבר עליה לאלטון ועבד עמה כפועל מקודשת ואם לאו אינם מקודשת ואבא׳ אמר ר״ל וכוא אנתן לה פוס פרוטה׳ אבל בשכר לא אמר׳ דיאנה לאבירות מתחלה ועד סוף: ואבא״ל וכוא אנתן לה פוס פרוטה וא״ל אתקדשי לי בפרוטה זו ע״מ וכו׳ וכא אתקדשי לאאמרוני׳ תבא דינן דבשכר דיבור או בשכר פעולה לא מקדשה דיאנה לאבירות׳ מתחלה ועד סוף ואנלה הוא הרמ״ם כתב הקשו בתוסס׳ אמאי קא״ל מתני׳ ואיתלו דקא״ל דמקודש׳ כיון שדיבר עליה לאלטון או עשה עמה כפועל ואינם יכולה לומר לדברים הללו ולמלאכה זו לא הייתי חפצה ובתוספתא אינו על אנת אתקדשי לי׳ לאלטון אם דיבר עליה לאלטון בדרך המדברים מקודשת ואם לאו אינ׳ מקודשת אמשמע שדברי׳ ידועים הם אם אם אינם לו לדבר עליה ע״כ. ונר׳ אסנאי אתוס׳ לאחור מ״ם אתחלה דאינה יכולה לומ׳ לדברים הללו ולמלאכה זו לא הייתי חפצה דהא בתו׳ אמשמע שדברים ידועי׳ הם אם אינם לו לדבר עליה אבל אם אינם ידועי׳ בינים׳ איתבר דיכולה היא אתאמר לדברים הללו ולמלאכה זו לא הייתי חפצה ובלאו האומ׳ כר׳ אתין אבבר לדברי האומ׳ אסרי לא כתבו כן אלא אמשמע דק״ל מתני׳ ואם לאו קושיא היא דהא אתא לאאמרוני׳ דיאבר לאבירות מתחלה ועד סוף ובדברים״ ואבר״ן ז״ל: ע״מ אינם לי מנה אם ידוע בעדי׳ אינם לו מנה מקודש׳ בודאי וכו׳ ע״מ אינם לי מנה ביד פלוני אם ידוע אינם לו בעדים מקודשת בודאי וכו׳ אם במשנה (דף ס) ע״מ אינם לי ק״ק זוז הרי זו מקודש׳ ויש לו ודנמ׳ ומיהו אמאי יש לו ולא תניא חייבי׳ אמאי הא בקידושי ודאי הא בקידושי ספק וכתב הרמ״ה ואפי׳ הוא אמ׳ לו אין לי מקודשת מספק דחייבי׳ אמאי מחמרת ודולה לבטל הקדושין תוספת׳ ע״מ אינם לי ביד פלוני׳ אע״פ שאמר אין לו בידי מקודשת אמאי עכו״ו ביניסס על ענין שיאמר יש לו בידי אם אמר יש לו בידי מקודשת ואם לאו אינה מקודשת ה״ל הכר״ן ומיהו אמאי יש לו הכיון דקדש מחמלה אדעת׳ והכי דגלי׳ לבבר

אבל אם אמר אין פעם א׳ טוב אינו יכול לאחר מכוון אסרי כתב׳ בדברי הר״ן וס״ל בסתם ונם הרמ״ם כת׳ שיכול לאחות לעולם ופי׳ אמר אין בשע׳ שאמר ואע״פי שאח״כ כתב ואפי׳ אח״ל לאחר שאמר אין טוב אינו יכול לאחר כתב כן בדברי הר״ן וס״ם ז״ל ומ״ש ואם אח׳ הכן אפי׳ אמ׳ שאב חיי דוסם אם מולל׳ אם מתיישבת אבל לא מיפשרא בלא תלוים וכו׳ פשוט הוא לדעת שאר מפרשי׳ און מהרמב״ם דשא כל שיכ׳ דאמר אין אפי׳ לאחר מיתת הכן מקודשת לעולם: עיין בדבי׳ יהו׳ בדיני׳ אלו כתב הרמב״ם ראחל שאלמנה אדכה בתה עם בן ראובן ושתחה שאלמנה לתת מעלה מנה ליד אלים שיבלרו הים וראובן אמר׳ לנדוניית הבת ועוד חייבו עצמה זה לזה בחנם ושאליבו אחרות ביד אלים שאם יתמן אום א׳ לקיי׳ מה שהתב׳ שיתן אלים ב׳ אפרי אחוב לאבי ובבשיו בא לראובן ונתן אבדרו אכיסה אלים זה אבתי׳ ועדיין לא הגיעה ראחל אמנה ליד האלים ואבי׳ יש לאלים לאחזי׳ אחרי אחוב לו וראחל נתעב׳ מעדין לא בילדו אלים ועד אחר מעיד בבילדו אלים ואחרים לאם לאיר׳ אלים ע״מ מעיד שבילדו אותו אלים אבל אינו זכר אם אותו אלים אחרים לאם ואבי׳ אי׳ מעמעולה לא אמנו ולא ידע שבילדו אותו באלים אבל ראובן הי׳ מבק׳ אמנו ולא אחר לו אחרים על הסכמ׳ ראחל וראובן בבדיקת האלים אדי כאן ב׳ עדים וכל שבלדו אם ילדה לראחל ראבי אמנה אדי אינה אחרי׳ אחרל כבר בורית אלא הבאים ואבא אחרים אחרי אינה מעמדת אלא בדרש וכל שאמרת אלא בדרש כאומר׳ אלא הבאים ואבא אחרים אבל מתוך אלמון שכתבת יש בו מקו׳ עיון אאם כתב׳ הלמון בדקדוק ואינה שכתב׳ אאם יאמן אום א׳ מאם לאון מיאון אמת׳ אמיאב׳ אחר אחרים לו אח׳ בקא׳ כמו עד אתי מאכת לעמו׳ אפני אמאני׳ לאמוע אם מתן יאמן אבים וכן בדברי חכמים אבל׳ אינשבת ולא בתבעת אינם אמאב׳ ולאיב׳ אם אלמון אאם בא בדקדוק אדוב אני לומר אדאל אמור׳ כל אלא תבעת ראובן באותו מנה לאבינו ליד אלים אבל אם תבעת ואינאם א״ר מיינת ובלבד אם אבבר׳ אם בבדיקת האלים אם״ל לאבינו ליד אאלים. אן לדעת עם אאלים אם תראים בקבלת אנאנה ובאבבת׳ בדיקת אאלים אדי יש כאן ב׳ עדי׳ אבבר׳ בדיקתו עכ״ל ומפני שיש לנעוד מתנו׳ זו לענין הדוסין בכתבתים אם: א״ל תבא מקודש׳ לי בפרוטה ע״מ שאתעבד עמך כפועל לו אדבר עליך לאלטון וכו׳ לא נתן לה כלו׳ וא״ל אתקדשי לי בשכר אדבר עלי׳ לאלטון וכו׳ בא׳ האומר לחבירו (ד׳ סב) תנן הא׳ לאחרים הרי אתקדשי לי ע״מ שאדבר עליך לאלטון ואעבד עמך כפועל דבר עליה לאלטון ועבד עמה כפועל מקודשת ואם לאו אינם מקודשת ואבא׳ אמר ר״ל וכוא אנתן לה פוס פרוטה׳ אבל בשכר לא אמר׳ דיאנה לאבירות מתחלה ועד סוף: ואבא״ל וכוא אנתן לה פוס פרוטה וא״ל אתקדשי לי בפרוטה זו ע״מ וכו׳ וכא אתקדשי לאאמרוני׳ תבא דינן דבשכר דיבור או בשכר פעולה לא מקדשה דיאנה לאבירות׳ מתחלה ועד סוף ואנלה הוא הרמ״ם כתב הקשו בתוסס׳ אמאי קא״ל מתני׳ ואיתלו דקא״ל דמקודש׳ כיון שדיבר עליה לאלטון או עשה עמה כפועל ואינם יכולה לומר לדברים הללו ולמלאכה זו לא הייתי חפצה ובתוספתא אינו על אנת אתקדשי לי׳ לאלטון אם דיבר עליה לאלטון בדרך המדברים מקודשת ואם לאו אינ׳ מקודשת אמשמע שדברי׳ ידועים הם אם אינם לו לדבר עליה ע״כ. ונר׳ אסנאי אתוס׳ לאחור מ״ם אתחלה דאינה יכולה לומ׳ לדברים הללו ולמלאכה זו לא הייתי חפצה דהא בתו׳ אמשמע שדברים ידועי׳ הם אם אינם לו לדבר עליה אבל אם אינם ידועי׳ בינים׳ איתבר דיכולה היא אתאמר לדברים הללו ולמלאכה זו לא הייתי חפצה ובלאו האומ׳ כר׳ אתין אבבר לדברי האומ׳ אסרי לא כתבו כן אלא אמשמע דק״ל מתני׳ ואם לאו קושיא היא דהא אתא לאאמרוני׳ דיאבר לאבירות מתחלה ועד סוף ובדברים״ ואבר״ן ז״ל: ע״מ אינם לי מנה אם ידוע בעדי׳ אינם לו מנה מקודש׳ בודאי וכו׳ ע״מ אינם לי מנה ביד פלוני אם ידוע אינם לו בעדים מקודשת בודאי וכו׳ אם במשנה (דף ס) ע״מ אינם לי ק״ק זוז הרי זו מקודש׳ ויש לו ודנמ׳ ומיהו אמאי יש לו ולא תניא חייבי׳ אמאי הא בקידושי ודאי הא בקידושי ספק וכתב הרמ״ה ואפי׳ הוא אמ׳ לו אין לי מקודשת מספק דחייבי׳ אמאי מחמרת ודולה לבטל הקדושין תוספת׳ ע״מ אינם לי ביד פלוני׳ אע״פ שאמר אין לו בידי מקודשת אמאי עכו״ו ביניסס על ענין שיאמר יש לו בידי אם אמר יש לו בידי מקודשת ואם לאו אינה מקודשת ה״ל הכר״ן ומיהו אמאי יש לו הכיון דקדש מחמלה אדעת׳ והכי דגלי׳ לבבר

אם אינו לו דא״ל לה אם אינם לי מנה אם ידוע בעדי׳ אינם לו מנה מקודש׳ בודאי וכו׳ אם אינם לי מנה ביד פלוני אם ידוע אינם לו בעדים מקודשת בודאי וכו׳ אם אינם לי ק״ק זוז הרי זו מקודש׳ ויש לו ודנמ׳ ומיהו אמאי יש לו ולא תניא חייבי׳ אמאי הא בקידושי ודאי הא בקידושי ספק וכתב הרמ״ה ואפי׳ הוא אמ׳ לו אין לי מקודשת מספק דחייבי׳ אמאי מחמרת ודולה לבטל הקדושין תוספת׳ ע״מ אינם לי ביד פלוני׳ אע״פ שאמר אין לו בידי מקודשת אמאי עכו״ו ביניסס על ענין שיאמר יש לו בידי אם אמר יש לו בידי מקודשת ואם לאו אינה מקודשת ה״ל הכר״ן ומיהו אמאי יש לו הכיון דקדש מחמלה אדעת׳ והכי דגלי׳ לבבר

עמו ע"מ שיש לי בית כור עפר במקום פלו אם יש לו באותו מקו' מקודשת ואם אין לו באותו מקו' כתב הרמב"ם דהוו ספק קדושין וא"א הרא"ש ז"ל כת' דאפי' ספק קדושין לא הוו על מנת שיש לי מנה במקום פלו' ויש לו במקום אחר י"א שהיא מקודשת משום דזוזי נקל להוליכם ממקום למקום והרמב"ם כתב שגם בזה אינ' מקודשת וכן היא מסקנת א"א הרא"ש ז"ל על מנת שעני עשיר ונמצא עני או עני ונמצ' עשיר ע"מ שאני כהן ונמצא לוי או לוי ונמצא כהן נתין ונמצא ממזר ממזר ונמצא נתין בן עיר ונמצא בן כרך או בן כרך ונמצ' בן עיר ע"מ שביתי קרוב למרחץ ונמצא רחוק רחוק ונמצא קרוב ע"מ שיש לי בת או שפח' גרולה ונמצא שאין או ע"מ שאין לו ויש לו או ע"מ שיש לו בנים ואין לו או ע"מ שאין לו ויש לו או שאמר התקדשי לי בכוס של יין ונמצא של דבש כגון שהיה מכוסה ולא הכיר בו עד אח"כ שאלו ראתה אותו וקבלתו סבר' וקבלה או דבש ונמצא יין בפולן אפי' אומרת בלבי היה להתקדש לו אפי' לא יתקיים התנאי אינה מקודש' לא שנא אם קבלה היא הקידושין ל"ש אמר' לשליח לקבלם בתנאי ושינה השליח וכתב הרמ"ה דווק' שאמרה בלבי היה ולא הוצ'א' בשפת' אבל אם אומר' כן בשעת קדושין הוו קדושין כיון ששמע הבעל ושתק נתבטל התנאי וכן אם היא הטעתו אינן קדושין אבל אם כנסה סתם ואמר בסבור הייתי שהיא כהנ' והיא לויה או לויה והיא כהנת עשירה והיא עניה עניה והיא עשירה הו"י זו מקודשת על מנת שאני קורא אינה מקודשת א"כ קורא ג' פסוקי' בתרגו' אונקלו' ואם אמ' קרא' אנא עד דקרי אוריית' נביאי וכתי'בי ברוקא ע"מ שאני שונה לרב אלפס עד ששנהו משניו' ולדעת א"א הרא"ש ז"ל אם י"ו ירע מדרשי התלמוד מקודשת ואם אמר תנאה אנא עד דידע הלכתא ספרא וספרי ותוספתא ע"מ שאני תלמיד אינו אומר כבן עזאי אלא כל ששואלי' אותו דבר א' בתלכודו ואמרו ואפי' בהל' הרג שהם דברי' קלים שמלמדים אותן ברבים ע"מ שאני חכם אין אומר כר"ע והביריו אלא כל ששואלין אותו דבר חכמה פי' דבר התלוי בסברא בב"מ ואומר' על מנת שאני גבור אין אומר כאבנר ויואב אלא כל שבני עירו יראי' ממנו כפני גבורתו על מנת שאני עשיר אין אומרי' כאלעזר בן חרסום אלא כל שבני עירו מכבדין אותו מפני עושרו על מנת שאני צריק אפילו הוא רשע נמו' הוי ספק קידושין שמא הרהר תשובה בלבו על מנת שאני רשע אפי' הוא צדיק גמור הוי ספק קדושין שמא הרהר ע"ז בלבו על מנת שאני בן עיר ונמצ' בן עיר ובן כרך על מנת שאני בשם ונמצ' בשם ובורסקי על מנת ששמי יוסף ונמצא שמו יוסף ושבעון מקודשת שאיני אלא בן עיר ונמצא בן עיר ובן כרך שאיני אלא בשם ונמצא שהוא בשם ובורסקי שאין שמי אלא יוסף

ר"מ (יח) ובסנס' אלפסי ע"א דף הרמ"ג ס"ג דקדושין פרי אם מקודשת נזיר סל נסף לתנא זסנ אינ'מקודשים אסם סנדרי' נסף נעמת קידושין אנא אחד דינר זס אחד ונתנא פנים הוי מקודשת דת' נגנל פנים עכ"ל וע"ל סימן נ"ח מדין המקדש בנעמת נסף ומנמא זסנ אז נס"ס :

וידוע דסלכה כת"ק דאמר קפידת סוא : וכתב הרמ"ם דוקא שאמרים בלבי היה ולא הוציאים בפסתם אבל אם אמרים כן בשעת קדושין הוו קדושין כיון שמעב הבעל ושתק נתבטל הנתנאי כן כת' רבי' ירו' בשם הרא"ם ומיהא כתי' למירק כי אמרים כן בשעת קדושין מאי הוו אם אם כיון שבטל לא קיים אלא ע"מ כך כל אלא היה כך איך יהולו הקידושין אלא מדעת המקדש ותו מאי ומתיק דקא' הרי הוא אומ' בהדיא ע"מ כך וכך ומר' דס"ק כיון שבטל' שאמר המקדש ע"מ כך וכך אמרים היה ואפי' לא היה כך אני מתרצה לסתקדש ומתק המקדש ולא הסיב לה לא אלא ע"מ כך וכך מוכחת מילתא ודאי שבסבור לדבריה ויודע בלא תנאי' . וכן היא אם הטעתו אינם קדושין אבל אם בכסף סתם ומת' כסבו' הייתי אסי' בכסף וכו' ז' מבנים פ"אים מקדש : ע"מ שאני קורא אינ' מקודש' אח"כ קורא ג' פסוקים וכו' אם ת"ר ע"מ שאני קול' כיון שקרא ג' פסוקים בב"ה מקודש' דר"מ דר' יסודה או' עד שיקר' ויתרגם תרגום דיוק וס"מ דא"ל קרינ' אבל א"ל קראם אנא עד דקרי אוריית' כביתי וכתובי בדיוקא : ע"מ שאני שונה לרב אלפס עד שיסיים מסכתות וכו' אם ע"מ שאני שונה חזקיה אמר שלכות ורבי יוחנן אמר תורה מתיבי אי זו היא מסכת רמ"ם שלכו' ל'יהודה או' עדרים מתי תורה עדרים תורה וה"מ דא"ל תניא אבל א"ל תנא' אנא עד דתני שלכת ספר' וספרי ותוספתא' ורבי' שלכת של' מ' עדרים ספר' וספרי אסן שלכו' של עדרים ספר ויקרא וספרי פיר' שלכות מסכת וכתב דמסתב' כחזקיה דרבי דר' סוא ועוד דסא אסיקנ' כותיה דאמרי' ס"מ דאמר תניא אבל אי אמר תנאם אנא עד דתני שלכתא ספרא וספרי ותו' וספרא' כתב ויותר סיה גר לומר דהלכה כר' יוחנן דסבר כל יסודה וספרי וספרא סם מדרש תורה וסא דקא' תנאם אנא עוסיק' שלכת' ותוס' והרמב"ם בפ"ח כתב כדברי הרי"ף ונבי לעל תנאם אנא כתב שיהא קוים דר' מייר וכרא' שב"כ מסוס דאמרי' בעלמא כל דריתא דלא מתני' בי ר' מייר ור' מוסעיא מסבסת' סיה ונקט ר"ח וה"ם נדר' אומני' ע"מ שאני תלמיד א"ח כבן עזאי וכן' ומא ע"מ שאני תלמיד א"ח כבן עזאי וכן זומא אלא כל ששואלין אותו דבר שלכה בב"מ בתלמודו ואמרו ואפי' במס' כלה ופרש"י בב"מ מא' מן המקומות ואפי' במסכ' כלה שאין עוסק בה ובריה' סיה וכן כי' שנויה כלה בלא ברכ' אסורים בנבלה כברה ורא"ן כתב ואפי' במס' כלה שבעלון פי' בשם ר"ח

ואפי' במסכת דכל' שמתעסקין בה ה"ה אבלי' לדרו' בכלה דאלו או בכלה דאד' וכ"כ הרמ"ב בפ"ח וז"ל כל שבאלין אותו דב' ד' בתלמודו ואמרו ואפי' בה' כתב שבעלמדין אותם ברבי' מדברי' שקלי' סמנו' לחב כדי שיהו כל סע' בקיאין בה ע"מ שאני חב' ה"ה כל"ע ומזיריו ובו' עד שבל בני עירו מכבדין אותו מפני עושרו אם ע"מ שאני גדי' וכו' ע"מ שאני רשע וכו' אם ע"מ שאני גדי' אפי' רשע גמו' מקודש' שמא הרהר תשו' בדעתו : ע"מ שאני רשע אפי' צדיק גמור הוי ספק קדושין ומבטל בה אפי' רשע בשם ובורסקי' כתב הרא"ם ובן כרך וכו' אם ע"מ שאני בן עיר ונמצ' בן עיר ובן כרך ונמצ' בן כרך אינ' מקודש' שמא הרהר בדעתו וכת' הרא"ם ובבי הרי הוו ספק קדושין ופשוט הוא מדתמרי' שמא הרהר תשו' שמא הרהר ע"ז : וכתב רבי' ירו' וי"מ אם הוא רשע לבריו כגון גזלן וכיוצ' בו אין יכול לריו' נדיק עד שיוציא לגזילה וי"מ דכיון שהרהר לשיב הרי הוא נדיק : ע"מ שאני בן עיר ונמצא בן עיר ובן כרך וכו' עד ונמצ' שמו יוסף ושמעון כ"כ הרמב"ם בפ"ח והגה הוסף כתבם הר"ן בפ"ה ומקד : כה"הרמב"ם שמקד ע"ת והזר בו אחר כמה ימי' ונבטלו ה"ה מקודשת שהם אע"פ שבטלו בינו לבינה אלא בפני עדי' בטל הנתנאי וכן אם היה נתנאי בן הבם ובטלה אזנו אח"כ בינו לבינ' בטל לפי' המקדש ע"ת וכנס אח"כ שהם אם בעל שהם לריכ' בט אע"פ אלא נתקיי' לתנאי שמא ביטל הנתנאי בשבעל אם בשבב' כך הו' הגיאסא בשפרי רבי' המדוייקי' ובלקת"ים הוסרון ודברי הרמב"ם הם בפ"ז וכת' הר"ן בפ"הים מקד' אלמד כן מדברי' בפ' המדיר אחנ' הרמב"ם בפ"ה ובכשה שהם לב אמר לריכ' ממנו בט ומאחל אמר מיכם לריכ' ממנו בט אמר תביי לא חיימא טעמיה דרב כיון שבכשה שהם אחוני אחיכם לנתנאי' אלא טעמי' דרב ונסו דקסבר אין אדם עוסק בעילתו בעילת זנו' ומדאמרי' לא חיי' כיון שבכשה שהם אחוני אחיכם לתנאי' ונשמע אלא חזר ומחל הנתנ' דנוסבים מחילתו ומקודשת והרמב"ד מגרש בהסבות שיבטל הנתנאי בעדים והרמב"ם מולק ומו' אין מחילת הנתנאי וביטולו מועילין אלא בדבר שבמתנון בכנון ע"מ שתתן לי ק"ק זוז וכיוצ' בו אינו אם אמר לבלתי אבל בשאמר' לא עכ"ל הר"ן ומס בפ' המדי' (דחקר) כת' על דברי הרמב"ם ומ"ה וסיב מני מחיל לתנאי' בשלמא בתנאי' ומו' ע"מ שתתנו לי ק"ק זוז מני מחי' דסו' לית כאן ת"ל הריני כלומנו

סתקבלתי

עיטור זה מיסו אלא בנתנאים דבסלעים שיעור אחר יש ודינו בקדושין כדינו במכר ובפ"ב בית כור מערם בפ"ד עכ"ל וכך כתב בפ"ב בית כור וסיים בה ובסלעי שיעור אח' יש בדתנאים בנתן אם היה סלע יחידי אפי' בית רובע אין נמדד עמה שנכתוב סלע בפ"ד ואמרא דתנ' אם היה סלע יחידי אפי' בית רובע אין נמדד עמה כת' כך היא סגירסא בפירו' הגאון רבי' סאי ז"ל ונומר דבסאמרו נמדדין עמה אפי' טרסין של ד' קנין ה"מ טרסין כעין גרודות אבל סלע אל בית רובע כיון שיש לו אם בפני עצמ' אינו נמדד עמה וכך הם דברי הרמ"ב ז"ל בפ"ח מה' מכיר' וכך היא בירושל' עכ"ל : ע"מ שיש לי בית כור עפר במקום פלו' וכו' מפ' בקדושין ס' האומ' (ד"ס) על מנת שיש לי בית כור במקום פלוני אם יש לו באותו מקו' מקודש' ואם לאו אינ' מקודש' וכתב הרמב"ם בפ"ז ואם אין לו באותו מקו' אמר ה"ז מקודש' מספק שמא יש לו אם וכוא מתכוין לקלקלם וגר' אלמד כן מעם שאמרו בני אם הראם בבקעם אינ' מקודשת וכמו שבארבר בסמוך והרא"ם כתב ובכאן מסתברא באם אין לו באותו מקום אפי' קידושי ספק אין כאן דא"ל אם היה לו בית כור עפר באותו מקום אלא אי' אינו : ופרכי בגמ' אמתני' פסיטא ומנברגינ' מסו דתינמא ת"ל מאי נפקא לך מינס כלומר אם הוא רחוק אלא טרחא ומייתינא סתנאים לביתי קמ"ל : וכתב (סר"ן ס"אמו' ד' הרמ"ח ע"ב) בפ"הרבב"ם דמדקאמר אלא טרחא ומייתינא מעמע דוקא בנאין לו קרוב באותו מקום אלא רחוק ממנו ונמי' היא מקדיח לפעמים שהיה רוצה לילכו בו ובוזרח בהיוצים אבל יש לו במקו' בקרוב מקום כמוהו מקודשת ואע"פ שהיה עמה בפו' ע"מ שיש לי באותו מקו' כיון דליכ' קפידא מהודה שאין לומר אפי' במה שאין בו הפסד כלל אלו דבריו ז"ל ואיכא מתוריים דהא תנן על מנת שביתי רחוק מן המרחץ ונמצא קרוב אינ' מקודשת וייהבינה עלה טעמ' דיבולה לגיער בעיא הוצא מיטרפשא אלא מיטרפס אתיא ואם כאן אפי' יש לו באותו מקו' קרו' ממנה היה יכולה לומר ברלוסה ליכ' באותו מקו' ועוד דמדקא' ר"ש בפרק הנזיר מקד' אם הטעו' לשבח הרי זו מקודש' מכלל דלא"ק דק"ל כותיה אפי' לשבח כל אלא בחקיים הנתנאי אינה מקודש' עכ"ל : וגם ה"ה בפ"ח הביא דברי הרמב"ם ותמה עליהן וכדברי הר"ן כתב לדי' יוחנן בשם הרמ"ם וסיים בה וכ"ם הכא פיכולה לומר בפירוש אל אותו מקום טוב לי יות' עכ"ל (יא) ע"מ שיש לי מנה במקום פלוני ויש לו במקו' אחר יש לומרי' אפי' מקודשת ויש לו ז"ל הרא"ם על מתני' דבסמוך כתב הרמב"ם הרא"ם בק"ק זוז אם אמר שיש לי במקום פלו' ואין לו במקום אחר מקודש' עכ"ל : וגם ה"ה בפ"ח הביא דברי הרמב"ם ותמה עליהן וכדברי הר"ן כתב לדי' יוחנן בשם הרמ"ם וסיים בה וכ"ם הכא פיכולה לומר בפירוש אל אותו מקום טוב לי יות' עכ"ל (יא) ע"מ שיש לי מנה במקום פלוני ויש לו במקו' אחר יש לומרי' אפי' מקודשת ויש לו ז"ל הרא"ם על מתני' דבסמוך כתב הרמב"ם הרא"ם בק"ק זוז אם אמר שיש לי בית כור עפר במקום פלו' ואין לו במקום אחר מקודש' עכ"ל : ובכל לבוליכם ממקום למקום ונמצאו בתו' כדבריו עכ"ל : וה"ם כתב התו' בפ"ז' וכתב רבי' ירו' בשם הרמ"ם אם לא נתברר אלא היו לו בתו' מקום בשעת קידושין אע"פ שבכיסם מזרים אלא היו לו מקודשת קידושי ספק דמייסי שמא היו לו בתו' מקום ונגנבו לו נתבדו להחר קדושין עכ"ל : על מנת שאני עשיר ונמצא עני ונמצא עשיר וכו' עד אפי' מומרת בגני היה לשתחדש לו אפי' לא יתקיי' התנאי אינם מקודש' מעמה בפ' המדיר אחנ' הרמב"ם בפ"ה וכגון שהיה לו אפי' לא יתקיי' התנאי אינם מקודש : ומ"ם כגון שהיה מכוסה ולא הכירה בו עד אח"כ שהיו לו בתו' מקום ונקבלתו שבדה אלא הטעה ובכ"ב הרמב"ם ז' בתשוב' כי' קפ"ו אלא מי שקדם אבל בכוס לו בגד ואמר לה הרי את מקודשת לי בטבעת זו אם היה בה ידעה בו בגון שבשמה ידה ובגיים מכוסה בכוסה מקודשת שהיו לו בתו' ואפי' הטעה לשבח ואפי' אמרה בגני היה לשתחדש בכל מה שיתן אבל אם לא התחדש היה בתם היה מקדש' אע"פ שאמר בטבעת זה מקבר' לי שהיא מקודשת לפי שהרי ידעה היה שאין זה טבעת ואם"ם הטעה ידה וקבלתו ראיה לדבר ואח"כ כתב ומ"מ בכון הוא לחזור ולקדש כדי לצאת ידי ספק שמא תפשוט ידה ותקבל קידושין מאחר ובא מאחר ובא ב"ד אחר ויקלקלה אחר באין אחרו מלכתחלה הוא ודאי מקודשת הוא ודאי עכ"ל : ועיין בתשו' שבתבתי בסי' ל"ח : ומ"ש ל"ם אם קבלה היא הקדושין ל"ם אמרה לשליח שאין בה אם אמרתי' לי ק"ק זוז וכיוצ' בו אינו אם אמר לבלתי אבל בשאמר' לא עכ"ל הר"ן ומס בפ' המדי' (דחקר) כת' על דברי הרמב"ם ומ"ה וסיב מני מחיל לתנאי' בשלמא בתנאי' ומו' ע"מ שתתנו לי ק"ק זוז מני מחי' דסו' לית כאן ת"ל הריני כלומנו

סתקבלתי

יוסף ונמצא שהוא שמו יוסף ושמעון אינה מקודש, כ' הרמ"בם המקדש ע"ת וחזר בו אחר כמה ימים ובטלו הרי זו מקודשת סתם אע"פי שבטלו בינו לבינה שלא בפני עדים בטל הרגאי וכן אם היה מן האשה ובטלה אותו אח"כ בינו לבינ, בטל לפיכך המקדש על תנאי וכגס אח"כ סתם או בעל סתם צריכ' נט אע"פ שלא נתקיים התנאי שמא בטל התנאי כשבעל אי כגס וכ"כ הר"מה נרבוני בע"כ שאתן לך מאתים זוז אם אבר המקר' שאין רוצה לקיים תנאו לעולם אין כופין אותו לקייכו אלא קדושין בטלים ואינה צריכה גט ומ"מ בעל נפש לא ישאנ' בלא גט שמא אח"כ יאמ' שרוצ' לקיי' התנאי לקי"ל על השני ואם אמר שעריין רוצה לקיימ אין יכולין לכופו כל י"ב חד' כדין זמן שנותנין לבתולה ומי"ב חדש ואילך ביתבין עליו אנר' מרד ואם כת קודם שיקיים התנאי אפי' חליצה לא בעי ואם מחלה היא התנאי בחיי המקדש גמרו הקדושין מיד כאלו קיימו וכל הני תנאי מייר' בשלא כנסה אבל כנסה מקודשת מיד דמסתמא בשע' כניסתה לחופה אחלה לתנאי כראמרי' במקר' על תנאי ובעל חיב ליתן לה כתובת ממה נפשך אם מחלה הרי נישואיה גמורי' ואם לא מחלה באות' שעה הרי עריין יכול' למחול וכשמחול איגלאי מילתא דנשואין גמורים הוו וכתובה יש לה וכ"א א"ה הר"א ז"ל בתשוב"בא שהלך למרינ"הים וקדש על תנאי אם באתי מבאן ועד י"ב חדש תהיה מקודשת מעכשיו וקודם שהלך נתרצו שניהם להאריך הזמן ועברו י"ב חדש ולא בא ובא קוד' הזמן האחרון וכ' דהוו קדושין דכל מעשה שנעשה על תנאי יכול לבטל התנאי ואפי' נתאכלו המעו' הוי קדושין למפרע כשנתקיים תנאי השני אמר לה תהא מקודש' לי חוץ מפלו' שלא תאס' עליו אלא תהיה כאשת איש לכל העולם חוץ מפלוני שתהיה לו כפנויה אינם קדושין והרמ"ב' כתב שהן ספק קדושין אבל אם אמר ע"מ שלא תיאסר לפלו' אינו תנאי והוו קידושין גמורין ואסורה לו:

לט קדשה

ע"מ שאין עלי' נדרי' ונמצ' עליה אחת מג' נדרים אלו שלא תאכל בשר או שלא תשתה יין

לט קדשה

מג' נדרים אלו שלא תאכל בשר או שלא תשתה יין

התקבלתי וכשלוני נתקיי' ס"ל מחיל מתי מבל הכפ' כי מחיל מתי סיי ותם סיו עני' כדרי' בתבטלו הקדושין מיד י"ל כיון שלבתלתו התנה אין דעתו שיתבטלו הקידושין מיד מלא סדבר תלוי עד שיבא בנדרים אז מעתה ובכל מלא קפיד בסס מקוד' כדאמרי' לקמן בני מעונין דלה ומיהו אם קפיד בסס אינ' מקודש מ"עם שמחל לה"כ ומחל ות"ת ובסא תכן בס' הפיס מקדש ע"מ שאני עני ומלא עשיר עשיר ונמצ' עני כסן ונמצ' לוי ובכוכ' אפי' אמר' בלבי סיס לסתקד' לו אע"פכ אינ' מקודש ותם אינ' לסתקד' לו אע"פכ אינ' מקודש ותם אינ' מלמחול בתנאי אינס מלמחול אמתי אינס מקודש ומ"מ אינ' ס"ל דמחל לה"כ ס"ל דמקודש אלא ס"ת בטלה מחלה אלא סבור' דבטל' סתנאי בלבס סיס לסתקד' לו אע"פ אלא יס עשיר ותינס מקודש' (יב) מסו דדברי שבלב אינס דברים אבל כשמחל לותו תנאי אח"כ ס"כ דמקודש' ומין דעתי מותה בזס כלל דסא כי אמרס שי דעתו סיס לסתקד' לו הרי בבלב דברי' מחילס אל עכשיו אחרי מתחלת' ועד פוסס לא סקפיד' ומי במקפד' ספק עסקי ס"ל למיתני הכי בהדיא ולא למיתני אינס מקודשת סתנא לפי' כ"ל דזו מסני אמתר' דבלב' סיס לסתקדס לו הוכע כמה ומיכ' שי יכול' למחול ולומר הרי אח לי בחילו היית עשיר שהקדושין סיו תלויין ועומדס לתשוב עד שתלאס אם תקפיד אם לא תקפי' אבל זו שמסנו' דמשומס לא סיתס מקפד' ומע"פ כן התנאתס כיון דדברים שבלב אינ' דברי' בתבטלו הקדושין לחלתר אלא לכתתס בתנא' אלא תנאי גרוד' סיס ובטל הקדושין מיד אבל במתכ' לתנאתו יכול' הוא שיאמר לס הרי אח בעני בחילו אין עלין נדרי' עכ"ל ומ"ס הרמ"ב' דמקד' ע"ח ובכסס בתס אע"פ שלא בעל לריכס גט אע"ג דתניי' אמר לא תיתמ' בעניס דבר כיון שבכס' בתס אחולי אחלי' לתנאיס אלא בעניס לפי שאין מדס עושס בעילתו בעילת זנות אם ר"ס אינ' עליס ואמר המקדס ע"ת ובעל דברי אבל לריכ' שיהנו גט ולפי דבריו אלונתא דבר ומעמ' בבכס ולא בעל אינ' יכול' לבטל בלריכס גט דאבלינס בעל אינ' יכול' לבטל אינ' אינ' אינ'